

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง ชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ เป็นอย่างไร เพื่อเปรียบเทียบ การจัดการเรียนรู้ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัด นครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร ปัญหา แนวทาง และ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัด เทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ มีอะไรบ้างโดยเลือกได้แก่ ข้าราชการครูที่ทำ หน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการจัดการเรียนรู้ ในอำเภอชุมแสงจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต๑ จำนวน ๓ โรงเรียน จำนวนประชากร ๑๑๕ คน ใช้ระเบียบ วิจัยผสมผสานวิธี (Mixed Research) มีการใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๘๖ คน ซึ่งได้จากการ สุ่มแบบแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อให้มี ความเหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูล ที่ได้รวบรวมมา สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล โดย หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบโดยการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันจึงทำการ เปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) กับผู้ให้ข้อมูล สำคัญ (Key Informant) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท และข้อเสนอแนะ ซึ่งมี รายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญ การจัดการเรียนรู้ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัด นครสวรรค์ โดยจะสรุปตามลำดับ ดังนี้

๕.๑.๑. ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศ หญิงจำนวน ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๙๕ มี กลุ่มอายุ ๓๑-๓๙ ปีขึ้นไป จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘๘ วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน ๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๕๖ ตำแหน่งราชการครูในโรงเรียน จำนวน ๗๐ คน คิดเป็นร้อย ละ ๘๑.๔๐ และกลุ่มสาระวิชาที่สอนสุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๖๐

๕.๑.๒. ความคิดเห็นของข้าราชการครู ในโรงเรียนประถมศึกษาต่อ การจัดการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๑) ด้านครูผู้สอน ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ด้าน ครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อของด้านฉันทาคติ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๒) ด้านเนื้อหา /หลักสูตร ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของ ข้าราชการครู ต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ด้านเนื้อหา/หลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อของด้านโทสาคติ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๓) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อของด้านภยาคติพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๔) ด้านการวัดผลและประเมินผล ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อของด้านโมหาคติพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๕.๑.๓. เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครู ในโรงเรียนประถมศึกษาต่อ การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษาต่อ การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล เป็นการทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร ได้แก่ การจำแนกตามเพศ, กลุ่มอายุ, วุฒิการศึกษา, ตำแหน่ง, และกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามสมมติฐาน ดังนี้

เพศ เมื่อเปรียบเทียบกับเพศระหว่าง ข้าราชการครู ที่มีเพศต่างกัน พบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการ

วัดผลและประเมินผล ยังพบว่ามีความ แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ ($t = .๘๙$, $Sig = .๐๓^*$) และการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการจัดการเรียน รู้ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ ๑

อายุ เมื่อเปรียบเทียบเกี่ยวกับอายุระหว่าง ข้าราชการครูที่มี อายุต่างกัน พบว่า การบริหารงานบุคคลตามหลัก อกติ ๔ ที่มีอายุต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้าราชการครูต่อ การจัดการเรียน รู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า การจัดการเรียน รู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกันทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ ๒

พบว่าข้าราชการครูในโรงเรียน ที่มีอายุต่างกันมีระดับความคิดเห็นว่า จัดการเรียน รู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕ ($t = .๓๗$, $Sig = .๗๘$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

วุฒิการศึกษา เมื่อเปรียบเทียบเกี่ยวกับระดับ วุฒิการศึกษา ระหว่างข้าราชการครูที่มีระดับวุฒิการศึกษาต่างกัน พบว่า ข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการเรียน รู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .๐๑ ($t = ๔.๙๓$, $Sig = .๐๑^{**}$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านครูผู้สอน ($t = ๗.๗๒$, $Sig = .๐๐^{**}$) และด้านเนื้อหา/หลักสูตร ($t = ๗.๒๐$, $Sig = .๐๐^{**}$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๑

ดังนั้นจึงได้ทำการเปรียบเทียบระดับความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นคู่ของรายด้านภาพรวม ด้านครูผู้สอน และด้านเนื้อหา/หลักสูตร จำแนกตามระดับการศึกษาด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) ดังนี้

ด้านภาพรวม พบว่า ข้าราชการ ครูที่มีวุฒิ การศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี มีการปฏิบัติมากกว่า ข้าราชการ ครูที่มีวุฒิ การศึกษาในระดับปริญญาโท และ ปริญญาตรี มีการปฏิบัติ น้อยกว่า ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ที่ระดับนัยสำคัญ.๐๕ นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาคู่อื่นๆ แล้ว พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่.๐๕

ด้านครูผู้สอน พบว่า ข้าราชการ ครูที่มีวุฒิ การศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี มีการปฏิบัติมากกว่า ข้าราชการ ครูที่มีวุฒิ การศึกษาในระดับปริญญาโท และ ปริญญาตรี มีการปฏิบัติ น้อยกว่า ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ที่ระดับนัยสำคัญ.๐๕ นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาคู่อื่นๆ แล้ว พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่๐.๕

ด้านเนื้อหา/หลักสูตร พบว่า ข้าราชการ ครูที่มีวุฒิ การศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี มีการปฏิบัติมากกว่า ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโท และปริญญาตรี มีการปฏิบัติ น้อย

กว่า ข้า ราชการ ครูที่มีวุฒิ การศึกษา ต่ำกว่า ปริญญาตรี ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕ นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาคุณอื่นๆแล้ว พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .๐๕

ตำแหน่ง เมื่อเปรียบเทียบเกี่ยวกับระดับ ตำแหน่ง พบว่า ข้าราชการครูต่อ การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกันทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ ๔

พบว่าข้าราชการครูในโรงเรียนที่มีตำแหน่งต่างกันมีระดับความคิดเห็นว่าจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕ ($t = .33$, $Sig = .81$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบเกี่ยวกับระดับ กลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า ข้าราชการครูต่อ การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกันทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ ๕

พบว่าข้าราชการครูในโรงเรียนที่มีตำแหน่งต่างกันมีระดับความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์โดยรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕ ($t = .57$, $Sig = .58$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการเปรียบเทียบ การศึกษา ระดับ การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, กลุ่มอายุ, วุฒิการศึกษา, ตำแหน่ง, และกลุ่มสาระการเรียนรู้ การทดสอบสมมติฐานโดยตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๕.๑ สรุปผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ จำแนกตาม สมมติฐานที่ ๑ - ๕

สถานภาพส่วนบุคคล	ด้านครูผู้สอน		ด้านเนื้อหา/หลักสูตร		ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้		ด้านการวัดผลและประเมินผล	
	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน
๑.เพศ	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓
๒.อายุ	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓
๓.วุฒิการศึกษา	✓	-	✓	-	-	✓	-	✓
๔.ตำแหน่ง	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓
๕.กลุ่มสาระการเรียนรู้	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓

จากตารางที่ ๕.๑ สรุปได้ว่า

โดยภาพรวมการศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยเมื่อมองในภาพรวม และแบ่งเป็นกลุ่มตามปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ, อายุ, วุฒิการศึกษา, ตำแหน่ง และกลุ่มสาระการเรียนรู้ ก็พบว่าไม่แตกต่างกันตามนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐาน และยังพบว่าแตกต่างกัน ยอมรับสมมติฐานการวิจัย เฉพาะสถานภาพส่วนบุคคล ดังนี้ วุฒิการศึกษา คือ ด้านภาพรวม ก็พบว่าแตกต่างกันตามนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ ด้านครูผู้สอน ก็พบว่าแตกต่างกันตามนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ และด้านเนื้อหา/หลักสูตร ก็พบว่าแตกต่างกันตามนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังที่แสดงไว้ในตาราง ๕.๑

๕.๑.๔ ข้อมูลปัญหา แนวทาง และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวม ส่วนใหญ่ตอบแบบสอบถาม ปัญหาอุปสรรคต่อ แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ว่า ด้านครูผู้สอน พบว่า ครูไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และครูไม่ได้รับความรู้และการอบรมในเรื่องเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเนื้อหา/หลักสูตร พบว่า เนื้อหาในหลักสูตรของกลุ่มสาระที่สอนให้มีความสำคัญในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง น้อยมาก และครูไม่มีการ สอดแทรกความรู้เรื่องคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับเนื้อหาวิชา ที่สอนให้กับผู้เรียน ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบว่า ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่บูรณาการกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และครูควรจัดกระบวนการเรียนรู้ จากประสบการณ์จริงให้กับผู้เรียน ในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า ขาดเครื่องมือในการวัดและประเมินผลในแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนรู้ และขาดความร่วมมือจาก ผู้ปกครอง และชุมชน เข้ามาเป็นส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

จากข้อเสนอแนะแนวทาง การพัฒนาต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ครูควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และครูต้องได้รับการอบรมในเรื่องเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ด้านเนื้อหา /หลักสูตร เนื้อหาในหลักสูตรของกลุ่มสาระที่สอนให้มีความสำคัญในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้องเพียงพอกับผู้เรียน และครูต้องสอดแทรกความรู้เรื่องคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับเนื้อหาวิชา ที่สอนให้กับผู้เรียน ทุกครั้งไป ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ นักเรียนและครูต้อง มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่บูรณาการกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และครูต้องมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ จากประสบการณ์จริงให้กับผู้เรียนในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ครูต้องมีเครื่องมือในการวัดและประเมินผลในแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนการสอน และครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนควรมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ของผู้เรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อประโยชน์สุขร่วมกันและเป็นที่ศรัทธาของชุมชน ในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นหลักการพึ่งตนเองเพื่อที่จะได้ดำรงชีวิตโดยยึดทางสายกลาง ยึด ความประหยัด ลดค่าใช้จ่ายรู้จักการออมอย่างมีเหตุมีผลร่วมกันอยู่ได้ตามฐานะ ไม่เดือดร้อน เพราะมี อีสราภาพปฏิบัติตนโดยประกอบอาชีพโดยสุจริต พึ่งพาอาศัย ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีคุณธรรม จริยธรรม สามัคคี ประหยัด ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์กันและรู้จักการรวมกลุ่มทำกิจกรรม ร่วมกัน มาเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อที่จะให้ผู้เรียนนำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์สุขในด้านส่วนตัว ครอบครัว ชุมชนและสังคมประเทศชาติต่อไป

๕.๑.๕ ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพภาคสนาม เพื่อความรู้และความเข้าใจใน หลักการจัดการเรียน รู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง ชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ จึงได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความ เชี่ยวชาญด้านหลักพุทธธรรมและ หลักการจัดการเรียน รู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุม แสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ และยังได้ สัมภาษณ์ผู้จัดการ และผู้อำนวยการโรงเรียน ในการจัดการเรียน รู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ซึ่งท่านเหล่านั้นเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านหลัก การจัดการเรียนการสอนตาม หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานการศึกษา และท่านเหล่านั้นมี ความรู้ตั้งแต่ระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ถือได้ว่าเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญที่สามารถให้ ข้อมูลใน การจัดการเรียน รู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้เป็นอย่างดี

๕.๑.๖ สรุปองค์ความรู้แนวการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ รูปแบบแนวทางการ ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล เมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ สรุปเป็นองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในรูปแบบของ แผนภาพ พอจะสรุปโดยภาพรวมได้ดังนี้

ด้านหลักสูตรการสอน มีการจัดการเรียนรู้โดยการกำหนดหลักสูตรให้เหมาะสมกับเนื้อหา ในแต่ละระดับชั้น และจัดอย่างเหมาะสมกับแต่ละรายวิชา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความเข้าใจของ ผู้เรียนให้มีมากขึ้นด้านครูผู้สอนในการวางแผนการสอน มีการใช้แผนการสอนที่หลากหลาย เพื่อสร้าง ความแปลกใหม่ให้กับผู้เรียน เป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และกำหนดเนื้อหากับเวลาได้ อย่างเหมาะสมไม่ยืดเยื้อเกินไป ด้านครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน ใช้รูปแบบการเรียนรู้ทั้ง ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและกำหนดกิจกรรม พร้อมทั้งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ด้านสื่อการเรียนรู้ มีการใช้สื่อการสอนที่ เหมาะสมกับเนื้อหา เช่น วีดิโอบรรยาย การนำเสนอด้วยคอมพิวเตอร์ เป็นต้น โดยยังคงเน้นให้ผู้เรียน สามารถเรียนรู้และเข้าใจได้ตามวัตถุประสงค์ ด้านกระบวนการเรียนรู้ ในการ สื่อการเรียนรู้ มีการใช้ สื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา เช่น วีดิโอบรรยาย การนำเสนอด้วยคอมพิวเตอร์ เป็นต้น โดยยังคง เน้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และเข้าใจได้ตามวัตถุประสงค์ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกทักษะ

กระบวนการคิด วิเคราะห์ การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหา ฯลฯ ที่เริ่มจากชีวิตประจำวัน และเชื่อมโยงสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และสังคมโลก ด้านการวัดและประเมินผล กำหนดรูปแบบการประเมินตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และมีการทดสอบเป็นบทๆ ไป เพื่อวัดและประเมินผลทั้งผู้เรียนและผู้สอน และนำผลมาพิจารณาปรับปรุงในลำดับต่อไป บุคลากรเป็นผู้ปฏิบัติงานทั้งงานในหน้าที่ และภารกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยอาศัยกรอบการปฏิบัติงานตามหลักการจัดการเรียนการสอนโดยการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อผ่านกรอบการปฏิบัติเรียบร้อยแล้ว จะเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ โดยขั้นตอนนี้จะป็นหลักการจัดการเรียนรู้ซึ่ง หมายถึง การตรวจสอบแบบ วัตถุประสงค์ ผลที่คาดว่าจะได้รับ และประโยชน์ของหลักการดำเนินงาน หากผลที่ได้รับผ่านทุกหลักเกณฑ์และคุ้มค่าต่อการปฏิบัติ ก็ให้นำผลงานที่ได้รับไปประยุกต์และพัฒนาให้ใช้งานได้จริง ให้เกิดผลจริง ตรงกันข้ามหากผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์งานแล้ว ผลที่ได้ไม่คุ้มค่ากับการปฏิบัติ บุคลากรก็ต้องนำ งานกลับมาปรับปรุง/แก้ไข เพื่อทบทวนหาข้อผิดพลาด โดยผ่านกรอบการดำเนินงาน ทำเช่นนี้นั้นกว่าผลลัพธ์นั้นจะออกมามีประสิทธิภาพ เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานจริง อนึ่ง หากบุคลากรใช้ความละเอียดอ่อนในการปฏิบัติงาน อย่างมีสติ ผลงานที่ได้รับก็จะประสบความสำเร็จมีประสิทธิภาพอย่างแน่นอน และยั่งยืน ทั้งนี้ ความมีประสิทธิภาพที่เกิดแก่ตัวบุคลากรก็จะเป็นเสมือนตัวชี้วัดที่ส่งผลให้หลักการจัดการเรียนรู้ โดยการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึง การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์จะอภิปรายผลตามลำดับดังนี้

๕.๒.๑ ความคิดเห็นของ ข้าราชการครู ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

จากการศึกษาเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๘๐$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา มีการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อพิจารณาเป็นขั้นตอนสามารถที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

๑) ด้านครูผู้สอน จากการศึกษ พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัด

นครสวรรค์ และยังสอดคล้องกับงานของ **กระทรวงศึกษาธิการ** ให้ความหมายของคำว่า ด้านครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้สอนในสถานศึกษาควรจัดการเรียน รู้ตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่าง สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ เน้นการปฏิบัติจริง เพื่อนำไปสู่การ ปฏิบัติตนที่เหมาะสมในชีวิตประจำวัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **นางสาวขวัญดาว ปิ่นเนียม** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการเรียน รู้ของครูโรงเรียนสังกัด เทศบาลเมืองชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยปรากฏว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงกับการจัดการเรียน รู้ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยด้านครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สรสิทธิ์ พรธวงค์** ได้ ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต ๒ ผลการวิจัยพบว่า ในการ ดำเนินการการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บุคลากร ขาดความตระหนักในการนำเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ฐิติน ทองพิมพ์** ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพและแนวทางการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการ จัดการเรียนรู้อย่างครูวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ครูนำปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ ในการจัดการเรียนรู้อย่างการศึกษาค้นคว้าความรู้จากแหล่งการเรียนรู้มา ใช้เป็นข้อมูลใน การตัดสินใจวางแผนการเรียนรู้อย่างรายวิชาที่สอน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ชัย รินทร์ ชัยวิสิทธิ์** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมี ส่วนร่วมเพื่อสร้างเสริมค่านิยม ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้นักเรียนและชุมชนด้วยโครงการอาชีพ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็น ของนักเรียนที่มีต่อเนื้อหา กิจกรรมการเรียน รู้และครูผู้สอนเป็นไปในทางบวก และความคิดเห็นของ ชุมชนที่มีต่อการทำโครงการอาชีพของนักเรียนก็เป็นทางบวกเช่นเดียวกันและยังสอดคล้องกับงานวิจัย ของ **พัฒนาภรณ์ ฉัตรวิโรจน์** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของครูในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจ พอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น กลุ่มประชากรที่ศึกษาได้แก่ ครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ครูส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับบทบาทการ ส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงในระดับต่ำ

๒) ด้านเนื้อหา/หลักสูตร จากการศึกษา พบว่าข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการ จัดการเรียน รู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าข้าราชการ ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียน รู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ที่มีผลต่อการจัดการเรียน รู้ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัด นครสวรรค์ และยังสอดคล้องกับงานของ **กระทรวงศึกษาธิการ** ให้ความหมายของคำว่า ด้านเนื้อหา/ หลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงหรือเพิ่มเติมมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของหลักสูตรสถานศึกษาที่ปรับปรุงหรือเพิ่มเติม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **นางสาวขวัญดาว ปิ่นเนียม** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการเรียน รู้ของครู โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยปรากฏว่า หลักปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการเรียน รู้ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอลำพูน จังหวัดเพชรบุรี โดย ด้านเนื้อหา/หลักสูตรอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สรสิทธิ์ พรณวงศ์** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนนาหว้าพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต ๒ ผลการวิจัย พบว่า ด้านหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ ดำเนินการโดยบูรณาการความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงในทุก กลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ฐิติมน ทองพิมพ์** ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพและแนวทางการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัย เกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา จะมีการสอดแทรกและ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามเนื้อหาของบทเรียน สื่อประกอบการเรียนรู้ และยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ **ชัยรินทร์ ชัยวิสิทธิ์** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมี ส่วนร่วมเพื่อ สร้างเสริมค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้นักเรียนและชุมชนด้วยโครงการอาชีพ ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนและครูผู้สอนเป็นไปในทางบวก และความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อการทำโครงการอาชีพของนักเรียนก็เป็นทางบวกเช่นเดียวกัน

๓) **ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้** จากการศึกษา พบว่า ข้าราชการครู มีความ คิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการเรียน รู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัด เทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอลำพูน จังหวัดนครสวรรค์ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อค้นพบดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการเรียน รู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอลำพูน จังหวัดนครสวรรค์ ที่มีผลต่อการ จัดการเรียน รู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอลำพูน จังหวัดนครสวรรค์ และยังสอดคล้องกับงาน ของ **กระทรวงศึกษาธิการ** ให้ความสำคัญ ของคำว่า ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นการทดลอง การ ปฏิบัติจริงทั้งในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา ทั้งในรูปของการจัดทำโครงการ โครงการ และอื่นๆ ทั้งการศึกษารายบุคคล และเป็นกลุ่ม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **นางสาว ขวัญดาว ปิ่นนิยม** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการเรียน รู้ ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอลำพูน จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยปรากฏว่า หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการเรียน รู้ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอลำพูน จังหวัดเพชรบุรี โดยด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัย ของ **สรสิทธิ์ พรณวงศ์** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ตามแนว ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนนาหว้าพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต ๒ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมและนำกระบวนการ PDCA ของ Demming และหลัก ๔ ร (ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา และร่วมตรวจสอบ) ๓ T (Teaming, Thinking, Training) โดยมีการวางแผนงาน การปฏิบัติ การติดตามตรวจสอบ/แก้ไขภายใต้การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ฐิติมน ทองพิมพ์** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพ และแนวทางการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ครูนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปฏิบัติในการจัดการ เรียนรู้ โดยการเน้นให้นักศึกษาได้รู้จักการวางแผนการศึกษาในอนาคต และยังสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ **พัฒนาภรณ์ ฉัตรวิโรจน์** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของครูในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น กลุ่มประชากรที่ศึกษาได้แก่ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน

๔) ด้านการวัดผลและประเมินผล จากการศึกษา พบว่าข้าราชการครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอลำลูกเกด จังหวัดนครสวรรค์ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอลำลูกเกด จังหวัดนครสวรรค์ ที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอลำลูกเกด จังหวัดนครสวรรค์ และยังสอดคล้องกับงานของ **กระทรวงศึกษาธิการ** ให้ความหมายของคำว่า ด้านการวัดผลและประเมินผลหมายถึง ติดตามและประเมินความเหมาะสมของการดำเนินการในกระบวนการขั้นตอน และกิจกรรมการดำเนินการในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม การจัดระบบบริหารจัดการ การให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการประเมินคุณลักษณะของผู้เรียนอันพึงประสงค์ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ฐิติมน ทองพิมพ์** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนจะเน้นในเรื่อง การเสริมแรงทางบวกโดยใช้คำสอน คำพูดที่ให้ขวัญและกำลังใจ รวมทั้งการวัดผลประเมินผลจะเน้นหนักในเรื่องคุณธรรมควบคู่ไปกับความรู้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ชัยรินทร์ ชัยวิสิทธิ์** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมี ส่วนร่วมเพื่อสร้างเสริมค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้นักเรียนและชุมชนด้วยโครงการอาชีพ ผลการวิจัยพบว่า หลังจากที่นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแล้วได้นำไปประยุกต์ใช้ในโครงการ ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีการใช้จ่ายในโครงการอย่างประหยัด มีการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า มีการแลกเปลี่ยนพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และความรู้ต่างๆ นำเศษสิ่งเหลือใช้ในโครงการมาใช้ประโยชน์ ปรึกษากับคนในครอบครัวและภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้น

๕.๒.๒ เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครู ในโรงเรียนประถมศึกษาต่อ การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอลำลูกเกด จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

จากการเปรียบเทียบการศึกษา ระดับ การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอลำลูกเกด จังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๕ ด้าน คือ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และกลุ่มสาระวิชาที่สอน มีความแตกต่างกันออกไป เมื่อพิจารณาในแต่ละส่วน มีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

๑) เพศ ที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อ การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอลำลูกเกด จังหวัดนครสวรรค์

แตกต่างกัน เนื่องจาก เพศหญิง มีการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มากกว่า เพศชาย เนื่องจากเพศหญิงมีการนำความรู้ที่ได้จาก การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีการศึกษาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **นางสาวขวัญดาว ปิ่นเนียม** ได้วิจัยเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับการจัดการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **ฐิติมน ทองพิมพ์** ได้วิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ผลการวิจัย พบว่า สภาพการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ของครูโดยรวมมีค่าเฉลี่ยระดับมาก และซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **พัฒนาภรณ์ จัตรวิโรจน์** ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของครูในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น กลุ่มประชากรที่ศึกษาได้แก่ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ครูส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับบทบาทการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงในระดับต่ำ และซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **สรสิทธิ์ พรณวงศ์** ได้วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนนาหว้าพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต ๒ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคลากร และกลุ่มบริหารงานบริหารทั่วไป มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

๒) อายุ ที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมมีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕ ทั้งนี้เนื่องจาก การศึกษาที่แตกต่างกันไป ตามความหลากหลายของ อายุและระดับอายุแตกต่างกันจึงส่งผลทำให้ การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกันไป ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **นางสาวขวัญดาว ปิ่นเนียม** ได้วิจัยเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีอายุแตกต่างกัน มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับการจัดการเรียนรู้ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **ฐิติมน ทองพิมพ์** ได้วิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ผลการวิจัย พบว่า สภาพการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ของครูโดยรวมมีค่าเฉลี่ยระดับมาก และซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **พัฒนาภรณ์ จัตรวิโรจน์** ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของครูในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น กลุ่มประชากรที่ศึกษาได้แก่ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ครูส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับบทบาทการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงในระดับต่ำ และซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **สรสิทธิ์ พรณวงศ์** ได้วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนนา

หว่าพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต ๒ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคลากร และกลุ่มบริหารงานบริหารทั่วไป มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

๓) **วุฒิการศึกษา** ที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อ การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.๐๕ ทั้งนี้เนื่องจาก ระดับศึกษาที่แตกต่างกันไป ตามความหลากหลายของสาระวิชา และ วุฒิการศึกษาแตกต่างกันจึงส่งผลทำให้ การจัดการเรียนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกันไป ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **นางสาวขวัญดาว ปิ่นเนียม** ได้วิจัยเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับการจัดการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **ฐิตินัน ทองพิมพ์** ได้วิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ของครูโดยรวมมีค่าเฉลี่ยระดับมาก และซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **พัฒนภรณ์ ฉัตรวิโรจน์** ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของครูในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น กลุ่มประชากรที่ศึกษาได้แก่ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษารูปได้ว่า ครูส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับบทบาทการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงในระดับต่ำ และซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **สรสิทธิ์ พรณวงศ์** ได้วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐาน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนนาหว้าพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต ๒ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคลากร และกลุ่มบริหารงานบริหารทั่วไป มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

๔) **ตำแหน่ง** ที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อ การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๑ ทั้งนี้เนื่องจาก ตำแหน่งที่แตกต่างกันไป ตามความหลากหลายของสาระวิชา และระดับตำแหน่งแตกต่างกันจึงส่งผลทำให้ การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์แตกต่างกันไป ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **ฐิตินัน ทองพิมพ์** ได้วิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ผลการวิจัย พบว่า สภาพการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ของครูโดยรวมมีค่าเฉลี่ยระดับมาก และซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **พัฒนภรณ์ ฉัตรวิโรจน์** ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของครูในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น กลุ่มประชากรที่ศึกษาได้แก่ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษารูปได้ว่า ครูส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับบทบาทการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจ

พอเพียงในระดับต่ำ และซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **สรสิทธิ์ พรณวงศ์** ได้วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนนาหว้าพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต ๒ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคลากร และกลุ่มบริหารงานบริหารทั่วไป มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

๕) กลุ่มสาระวิชาที่สอน ที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕ ทั้งนี้เนื่องจาก กลุ่มสาระวิชาที่สอน ที่แตกต่างกันไป ตามความหลากหลายของสาระวิชา และระดับกลุ่มสาระวิชาที่สอน แตกต่างกันจึงส่งผลทำให้การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกันไปซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **นางสาวขวัญดาว ปันเนียม** ได้วิจัยเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับการจัดการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **ฐิตินัน ทองพิมพ์** ได้วิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ของครูโดยรวมมีค่าเฉลี่ยระดับมาก และซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **พัฒนาภรณ์ ฉัตรวิโรจน์** ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของครูในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น กลุ่มประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ครูส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับบทบาทการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงในระดับต่ำ และซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **สรสิทธิ์ พรณวงศ์** ได้วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนนาหว้าพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต ๒ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคลากร และกลุ่มบริหารงานบริหารทั่วไป มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

๕.๒.๓ ผลการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพภาคสนาม เพื่อความรู้และความ เข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวการจัดการเรียนรู้ จึงได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการสัมภาษณ์สรุปเป็นแนวการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการโรงเรียนในเขต อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้นำมาสรุปเป็นรายแต่ละด้านของ การจัดการเรียนรู้ โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอน ด้านเนื้อหา/หลักสูตร ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล จากตารางแสดงความสอดคล้องโดยคิดเป็นร้อยละ ต่อไปนี้

โดยภาพรวมส่วนใหญ่ ผู้บริหารและครูสถานศึกษา มีการนำการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ด้านครูผู้สอน ด้านเนื้อหา/หลักสูตร ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล โดยคิดเป็นร้อยละจากจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการโรงเรียนในเขตอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ทั้งหมด ๗ คน ซึ่งแยกความเห็นออกเป็น การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านครูผู้สอน ด้านเนื้อหา/หลักสูตร ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล คือ ด้านครูผู้สอน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ด้านเนื้อหา/หลักสูตร ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และด้านการวัดผลและประเมินผล ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

จากการสัมภาษณ์สรุปว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับการจัดการเรียนรู้ ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๑ ที่มีระบบบริหารจัดการ ที่เน้นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาบุคลากร โดยรวมของสถานศึกษา เน้นกรอบการพัฒนาตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างบูรณาการ ทำให้บุคลากร มีความสามารถจัดการเรียนรู้ ได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ จากความเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ อำนาวยการ และ ผู้บริหาร สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ได้ ๔ ด้าน คือ ด้าน ครูผู้สอน ด้านเนื้อหา/หลักสูตร ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ที่สามารถนำไปใช้ได้ทุกด้าน คือ ด้าน ครูผู้สอน มีถึงร้อยละ ๑๐๐ ด้านเนื้อหา /หลักสูตร มีถึงร้อยละ ๑๐๐ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีถึงร้อยละ ๑๐๐ ด้านการวัดผลและประเมินผล มีถึงร้อยละ ๑๐๐ สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ได้ทุกด้าน

๕.๒.๔ การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ เรื่อง การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ที่ท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้อำนวยการโรงเรียน ในอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ทุกท่านได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง ด้านครูผู้สอน ด้านเนื้อหา/หลักสูตร ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล ผู้วิจัยได้สรุปเป็นประเด็นสำคัญ โดยนำเสนอได้ดังต่อไปนี้

๑. การจัดการเรียนรู้ด้านครูผู้สอน ครูทุกระดับชั้นควรมีการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านครูผู้สอน อันประกอบด้วย ๑. ครูควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้เพราะเป็นหลักคิดและแนวปฏิบัติให้ดำเนินไปในทางสายกลาง ๓. ครูควรได้รับการอบรมความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๔. มีความจำเป็นที่ต้องมีการนำหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาเป็นส่วนสำคัญ ในการศึกษา ๕. ครูควรเป็นแบบอย่างบุคคลที่ปฏิบัติตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำมาประยุกต์ใช้กับทุกสถานการณ์

จากการสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร และครูทุกระดับชั้นควรมี การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า มีการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ คือ ครูควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถใช้กับการจัดการเรียนรู้ได้เพราะเป็นหลักคิดและแนวปฏิบัติให้ดำเนินไปในทางสายกลาง และครูควรได้รับการอบรมความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพราะมีความจำเป็นที่ต้องมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาเป็นส่วนสำคัญ ในการศึกษา และสิ่งสำคัญครูควรเป็นแบบอย่าง กับบุคคลที่ปฏิบัติตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการนำมาประยุกต์ใช้กับทุกสถานการณ์

๒. การจัดการเรียนรู้ด้านเนื้อหา/หลักสูตร ครูทุกระดับชั้นควรมีการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเนื้อหา/หลักสูตร อันประกอบด้วย ๑. เป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ .ศ. ๒๕๕๑ มีความสอดคล้องกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ .ศ. ๒๕๕๑ มีความสอดคล้องกับตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๓. เนื้อหาในหลักสูตรของกลุ่มสาระ ที่ท่านสอนให้ความสำคัญในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๔. ครูควรสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในวิชาที่สอนเสมอ ๕. ควรสอดแทรกความรู้เรื่องคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับเนื้อหาวิชา ทุกครั้ง

จากการสัมภาษณ์ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๑ พบว่า มีการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านเนื้อหา/หลักสูตร อยู่ในระดับมาก คือ มีเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ มีความสอดคล้องกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ มีความสอดคล้องกับตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี เนื้อหาในหลักสูตรของกลุ่มสาระที่ท่านสอนให้ความสำคัญในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๑. ครูควรสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในวิชาที่สอนเสมอ และครูยัง สอดแทรกความรู้เรื่องคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับเนื้อหาวิชา ทุกครั้ง

๓. การจัดการเรียนรู้ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ทุกระดับชั้นควรมีการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ อันประกอบด้วย ๑. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรประกอบด้วยด้านเนื้อหาและปฏิบัติเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่กันไป ๓. ครูควรจัดกระบวนการเรียนรู้โดยพิจารณาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล และความสามารถ ๔. กระบวนการเรียนรู้ที่ได้ผลที่สุด คือ กระบวนการเรียนรู้จากการเรียนรู้จาก

ประสบการณ์จริง ๕. แหล่งเรียนรู้และสื่อการสอนในห้องเรียน ทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น

จากการสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๑ พบว่า ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรประกอบด้วยด้านเนื้อหาและปฏิบัติเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่กันไป ครูควรจัดกระบวนการเรียนรู้โดยพิจารณาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล และความสามารถ เพราะกระบวนการเรียนรู้ที่ได้ผลที่สุด คือ กระบวนการเรียนรู้จากการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และแหล่งเรียนรู้ที่จะเป็นสื่อการสอนในห้องเรียน จะทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น

๔. การจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ครูทุกระดับชั้นควรมีการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการวัดผลและประเมินผล อันประกอบด้วย ๑. เครื่องมือในการวัดและประเมินผลในแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียงควรมีความหลากหลายและสอดคล้องกับสภาพจริง ๒. การวัดและประเมินผลของการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้องครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๓. ควรมีการจัดแสดงผลงานของนักเรียน ที่เกิดจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ๔. ผู้ปกครอง และชุมชนควรมีส่วนในการร่วมวัดผลและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๕. แบบสังเกตพฤติกรรม เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสม

จากการสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต๑ พบว่า เครื่องมือในการวัดและประเมินผลในแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียงควรมีความหลากหลายและสอดคล้องกับสภาพจริงเพราะการวัดและประเมินผลของการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้องครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควรมีการจัดแสดงผลงานของนักเรียน ที่เกิดจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ให้ผู้ปกครอง และชุมชนควรมีส่วนในการร่วมวัดผลและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีแบบสังเกตพฤติกรรม เป็นเครื่องมือที่ใช้ ในการวัดผลและประเมินผลเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมเป็นต้น

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ควรประสานกับทางโรงเรียนโดยมีการส่งเสริมแก่เด็กในโรงเรียน เป็นหลักสูตรการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการปลูกฝังและซึมซับเศรษฐกิจพอเพียงตั้งแต่เด็ก ๆ

๒) นโยบายการจัดการศึกษาการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียนควรกำหนดเป็นนโยบายสำคัญ และควรระบุไว้ในวิสัยทัศน์ พันธกิจ ของโรงเรียน

๓) ควรส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในลักษณะกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมของตนเองร่วมกับครอบครัวอย่างต่อเนื่อง เช่น การเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ การปลูกพืชผักสมุนไพร ควบคู่ไปกับการเรียนการสอนในโรงเรียน

๔) ควรพาไปดูงานในสถานที่ที่ได้ปฏิบัติเศรษฐกิจพอเพียงที่ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการเรียนรู้แลกเปลี่ยนความรู้เป็นข้อมูล และแบบอย่างในการปฏิบัติ

๕) ควรประสานส่วนราชการหรือเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบงานเศรษฐกิจพอเพียง โดยตรงและมี เป็นสถานที่ที่ความรู้เพื่อให้สามารถถ่ายทอดและดำเนินการ ส่งเสริมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖) ควรมีการส่งเสริมเชิงปฏิบัติการแก่นักเรียนสู่ชุมชนทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง ให้ครอบคลุมในทุกหมู่บ้าน

๗) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักเศรษฐกิจพอเพียง และควรกระทำอย่างต่อเนื่อง มีการนิเทศติดตามและประเมินผลเป็นระยะๆ

๘) ควรปรับปรุงกิจกรรม การเรียนรู้ หลักเศรษฐกิจพอเพียง ให้สอดคล้องกับวิถีประจำวันของนักเรียนภายในโรงเรียนให้มากและเข้มแข็งที่สุด

๙) สถานศึกษา ควรจัดกิจกรรม ปลูกจิตสำนึกใน การเรียนรู้ หลักเศรษฐกิจพอเพียง ให้กับครู และนักเรียนในสถานศึกษาให้มากขึ้น

๑๐) จัดให้ครูทุกกลุ่มสาระเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับ หลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับเศรษฐกิจประชานิยม เพื่อให้ทราบว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรต่อการบริหารจัดการศึกษา

๒) ควรมีการศึกษาในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (R&D) ว่าการบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษานั้น ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาหรือไม่อย่างไร เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนและดำเนินงานบริหารโรงเรียนต่อไป

๓) ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาและส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนต่อไป ในรายมิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคม มิติด้านจิตใจ และมิติด้านวัฒนธรรมในเชิงปริมาณและคุณภาพด้วย

๔) ศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่มีผลต่อการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนากิจกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้าน แต่ละแห่งเป็นการเฉพาะ

๕) ควรมีการวิจัยต่อเนื่องเกี่ยวกับบทบาทของ การเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน โดยเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมายจากกลุ่มโรงเรียนไปเป็นกลุ่มแกนนำหรือกลุ่มอื่นๆ ในมัธยมศึกษาหรือระดับมหาวิทยาลัยต่อไป